

pensioenregeling op de Martinair werknemers van toepassing was. Zo niet, dan konden de werknemers op grond van artikel 9 Pensioenwet aanspraak maken op deelneming in de KLM-pensioenregeling. De rechtbank oordeelt dat er wel een pensioenregeling van toepassing was op die datum. Voor een uitgebreide bespreking van de rechten en plichten bij overgang van een onderneming verwijs ik naar *Asser/Lutjens, Pensioen, 2023, hoofdstuk 14*.

prof. dr. E. Lutjens

PJ 2024/41

RECHTBANK GELDERLAND

24 januari 2024, nr. C/05/417949 / HA ZA 23-163

(Mr. E. Schippers)

m.nt. mr. C. Beltman

Art. 6:159, 6:162 BW

ECLI:NL:RBGEL:2024:435

Werknemer vordert schadevergoeding wegens (onder meer) vermeende onjuiste advisering door de pensioenadviseur van zijn oud-werkgever ten tijde van een (door de werknemer gekozen) waardeoverdracht. De rechtbank wijst de vordering af.

De werknemer bouwde pensioen op in een eindloonregeling bij werkgever A. In 2000 is het voltallige personeel van werkgever A in dienst getreden bij werkgever B. Bij werkgever B bouwde de werknemer pensioen op via een beschikbare premiereregeling. In 2002 heeft de werknemer gekozen voor waardeoverdracht van de pensioenaanspraken die hij had opgebouwd bij werkgever A. Dit is gebeurd mede naar aanleiding van een individueel adviesgesprek dat de werknemer heeft gevoerd met de pensioenadviseur van werkgever B. De werknemer stelt dat hij daarbij onjuist is geïnformeerd en vordert pensioenschade. Ten eerste via de band van contractsoverneming (artikel 6:159 BW), waarbij de stelling is dat de gedaagden in deze procedure – beide assurantiëttussenpersonen – na contractsoverneming aansprakelijk zijn voor fouten die de eerdere pensioenadviseur in 2002 zou hebben gemaakt. De rechtbank wijst dit af, omdat er destijds niet een contractuele rechtsverhouding bestond tussen de pensioenadviseur en de werknemer en er dus ook niet een contractuele rechtsverhouding kan zijn overgenomen. De tweede grondslag voor schadevergoeding is een gestelde normschending door de gedaagden in de hoedanigheid van opvolgend assurantiëttussenpersoon. Ook dat wijst de rechtbank af. Volgens de rechtbank gaat de zorgplicht van een opvolgend assurantiëttussenpersoon niet zover dat deze moet onderzoeken of de klant mogelijk een vordering heeft op een derde wegens een in het verleden gemaakte (beroeps)fout bij het aangaan van de verzekering. Ook is volgens de rechtbank geen sprake van causaal verband tussen de gestelde normschending en de gevorderde schade.

RECHTBANK Gelderland

Civiel recht

Zittingsplaats Arnhem

Zaaknummer: C/05/417949 / HA ZA 23-163

Vonnis van 24 januari 2024

in de zaak van

[eiser],

te [plaats 1],

eisende partij,

hierna te noemen: [eiser],

advocaat: mr. E.F. Muller te Deventer,

tegen

1 gedaagde 1],

te [plaats 2],

advocaat: mr. M.J.G. Boender-Lamers te Rotterdam,

2. **[gedaagde 2],**

te [plaats 3],

advocaat: mr. M.H. Pluymen te Deventer,
gedaagde partijen,
hierna te noemen: [gedaagden].

1 De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
  - het tussenvonnissen van 23 augustus 2023
  - de conclusie van antwoord van [gedaagde 1]
  - producties 21 tot en met 29 van [eiser]
  - productie 10 van [gedaagde 1]
  - het proces
  - verbaal van de mondelinge behandeling van 13 december 2023.
- 1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2 De feiten

- 2.1. [eiser] is werknemer geweest van [bedrijf 1] ([bedrijf 1]). Via [bedrijf 1] bouwde [eiser] een pensioen op bij de [bedrijf 6] ([bedrijf 6]). Dit pensioen kende een eindloonregeling met gegarandeerde pensioenaanspraken.
- 2.2. Op 1 oktober 2000 is al het personeel van [bedrijf 1], waaronder [eiser], in dienst getreden van [bedrijf 2] ([bedrijf 2]). Via [bedrijf 2] is [eiser] pensioen gaan opbouwen bij [bedrijf 7]. Dit pensioen betrof een beleggingsverzekering met een beschikbare premieregeling.
- 2.3. Bij de start van de pensioenopbouw bij [bedrijf 7] heeft [eiser] ervoor gekozen om zijn bij [bedrijf 6] opgebouwde pensioenaanspraken in te brengen.
- 2.4. [bedrijf 2] heeft voor het informeren van haar personeel een pensioenadviseur (door partijen: '[bedrijf 9]' genoemd) ingeschakeld, waarbij tevens de mogelijkheid is geboden om een individueel adviesgesprek te laten plaatsvinden. Ook [eiser] heeft zich laten adviseren door [bedrijf 9]. [bedrijf 9] is per 11 september 2009 door een fusie opgegaan in [bedrijf 3] ([bedrijf 3]).
- 2.5. Met ingang van 1 januari 2006 is de pensioenverzekering bij [bedrijf 7] premievrij gemaakt. Per 1 januari 2008 is [bedrijf 7] overgegaan in [bedrijf 8] ([bedrijf 8]). De genoemde pensioenverzekering heeft [bedrijf 8] behandeld onder haar handelsnaam [handelsnaam].
- 2.6. Op 25 augustus 2020 heeft een medewerker van [handelsnaam] aan [eiser] gemaild:

“Geachte heer [eiser],
Zoals beloofd stuur ik u de onderstaande historie van het intermediair.
Datum (...) Adviseur
1-10-2000 (...) Adviesburo [bedrijf 9]
1-1-2002 (...) [bedrijf 4]
1-7-2007 (...) [bedrijf 4]
1-1-2016 (...) [gedaagde 2]
(...)”

- 2.7. [gedaagde 1] is de rechtsopvolger van [bedrijf 4]
- 2.8. Volgens het door [eiser] ingeschakelde [bedrijf 5] ([bedrijf 5]) heeft [eiser] een pensioenverlies geleden van € 339.376,-. Hiervan kan volgens [bedrijf 5] € 188.041,- worden toegeschreven aan de waardeoverdracht en € 151.335,- aan de deelname aan een premieregeling in plaats van de oorspronkelijke eindloonregeling.
- 2.9. [eiser] heeft [gedaagden] voor dit pensioenverlies aansprakelijk gesteld.

3 Het geschil

- 3.1. [eiser] vordert – samengevat – dat de rechtbank bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaren vonnis:
  1. voor recht verklaart dat [gedaagden] aansprakelijk zijn voor de schade die [eiser] lijdt en heeft geleden als gevolg van de aan [bedrijf 9] toerekenbare overschrijding van haar zorgverplichting bij het aangaan van de C-polis op basis waarvan eiser pensioen heeft opgebouwd in dienst van [bedrijf 2] bij [bedrijf 7] leven en haar rechtsopvolgers;

2. [gedaagden] hoofdelijk veroordeelt aan [eiser] zijn schade ter grootte van € 339.376,- te vergoeden, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 5 september 2022;
3. subsidiair voor het geval de vordering onder 2 niet toewijsbaar is, [gedaagden] hoofdelijk veroordeelt aan [eiser] te vergoeden de schade wegens de waardeoverdracht van € 180.014,-, te vermeerderen met de wettelijke rente met ingang van 5 september 2022;
4. [gedaagden] hoofdelijk veroordeelt tot vergoeding van de buitengerechtelijke kosten van € 4.203,-;
5. [gedaagden] hoofdelijk veroordeelt in de proceskosten.
- 3.2. Aan zijn vorderingen legt [eiser], kort samengevat, het volgende ten grondslag. Doordat [eiser] bij [bedrijf 7] pensioen is gaan opbouwen via een premiereregeling in plaats van via een eindloonregeling en doordat [eiser] zijn bij [bedrijf 6] opgebouwde pensioen heeft ingebracht in zijn op te bouwen pensioen bij [bedrijf 7], heeft [eiser] aanmerkelijke pensioenschade geleden. [bedrijf 9] is hiervoor aansprakelijk, omdat zij [eiser] niet goed heeft geïnformeerd. Deze aansprakelijkheid is overgegaan op [gedaagden], doordat zij het tussenpersoonschap ten aanzien van deze pensioenverzekering hebben overgenomen. Deze overname betreft een contractsovername als bedoeld in artikel 6:159 BW. Daarnaast zijn [gedaagden] ook aansprakelijk, omdat zij ten tijde van het overnemen van het tussenpersoonschap ten onrechte [eiser] niet hebben gewezen op zijn pensioenschade en hem hierover niet hebben geadviseerd.
- 3.3. [gedaagden] voeren verweer. [gedaagden] concluderen tot niet-ontvankelijkheid van [eiser], dan wel tot afwijzing van de vorderingen van [eiser], met uitvoerbaar bij voorraad te verklaren veroordeling van [eiser] in de kosten van deze procedure.
- 3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover nodig, nader ingegaan.

4 De beoordeling

- 4.1. [eiser] heeft allereerst betoogd dat [gedaagden] de door hem gestelde aansprakelijkheid van [bedrijf 9] hebben overgenomen. Dit betoog slaagt niet. Hiertoe is het volgende redengevend.
- 4.2. Volgens [eiser] heeft er in 2002 tussen (de rechtsvoorganger van) [gedaagde 1] en [bedrijf 9] een contractsovername plaatsgevonden (in de zin van artikel 6:159 lid 1 BW), als gevolg waarvan [gedaagde 1] de aansprakelijkheid van [bedrijf 9] heeft overgenomen. In 2016 heeft er volgens [eiser] een contractsovername tussen [gedaagden] plaatsgevonden. [gedaagden] betwisten de gestelde contractsovername. Hoe dit exact zit kan in het midden blijven, aangezien de door [eiser] gestelde aansprakelijkheid van [bedrijf 9] hoe dan ook niet als gevolg van contractsovername kan zijn overgegaan op [gedaagde 1] en later [gedaagde 2].
- 4.3. [eiser] verwijt [bedrijf 9] dat zij hem onjuist heeft geadviseerd. Dat er tussen [eiser] en [bedrijf 9] een adviesovereenkomst heeft bestaan, is door [gedaagden] echter betwist en door [eiser] onvoldoende onderbouwd. Het is niet in geschil dat [bedrijf 9] voor het geven van pensioenadvies destijds niet is ingeschakeld door [eiser], maar door diens toenmalige werkgever [bedrijf 2]. Dat [eiser] daarnaast zelfstandig een adviesopdracht heeft gegeven aan [bedrijf 9], blijkt nergens uit. Het enkele feit dat [eiser] gebruik heeft gemaakt van de door [bedrijf 2] geboden mogelijkheid om een individueel adviesgesprek te hebben met haar adviseur [bedrijf 9], maakt dit niet anders. Dit gesprek met [eiser] kan [bedrijf 9] immers nog steeds in opdracht van [bedrijf 2] hebben gevoerd. Aangezien [eiser] verder geen concrete feiten en omstandigheden heeft gesteld waaruit volgt dat hij aan [bedrijf 9] een adviesopdracht heeft gegeven, moet ervan worden uitgegaan dat er geen adviesovereenkomst heeft bestaan tussen [eiser] en [bedrijf 9].
- 4.4. Voor contractsovername is een over te dragen overeenkomst vereist. Uit het voorgaande volgt dat een eventueel onjuist advies van [bedrijf 9] – en een eventueel hieruit voortgevloede aansprakelijkheid jegens [eiser] – niet is gegeven in het kader van een overeenkomst met [eiser]. Dit betekent dat ook geen sprake kan zijn van overgang van deze aansprakelijkheid als gevolg van een contractsovername. Het betoog van [eiser] dat het niet uit maakt of er tussen hem en [bedrijf 9] een adviesovereenkomst heeft bestaan, omdat [bedrijf 9] bij de adviesverlening hoe dan ook een zorgplicht jegens hem had en aansprakelijk is omdat die zorgplicht is geschonden, kan hem dus niet baten.
- 4.5. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat [gedaagden] niet kunnen worden aangesproken voor eventuele door [bedrijf 9] gemaakte fouten in de advisering van [eiser]. Voor zover de vorderingen van [eiser] hierop zijn gebaseerd, moeten zij worden afgewezen.
- 4.6. Als tweede grondslag voor aansprakelijkheid van [gedaagden] heeft [eiser] betoogd dat zij als tussenpersoon zelfstandig fouten hebben gemaakt. Volgens [eiser] hadden [gedaagden] – kort samengevat – bij het overnemen van het intermediair hem erop moeten wijzen dat hij pensioenschade zou oplopen. Ook dit betoog kan niet slagen. Hierbij kan in het midden blijven of [gedaagden] daadwerkelijk

op enig moment tussenpersoon zijn geworden ten aanzien van de pensioenverzekering van [eiser], hetgeen zij stellig en gemotiveerd hebben weersproken.

4.7. De schade die [eiser] opvoert bestaat uit twee componenten. Allereerst stelt [eiser] dat hij pensioenschade lijdt doordat hij sinds oktober 2000 geen pensioen meer opbouwt via een eindloonregeling met gegarandeerde aanspraken, maar via een beleggingsverzekering met een beschikbare premieregeling. Daarnaast stelt [eiser] dat hij pensioenschade lijdt doordat hij zijn opgebouwde pensioenwaarde met een gegarandeerde uitkering heeft ingebracht in de nieuwe pensioenverzekering en dat dit ongunstig is geweest.

4.8. Volgens [eiser] heeft (de rechtsvoorganger van) [gedaagde 1] de verzekeringsportefeuille overgedragen gekregen in 2002. Ook als wordt aangenomen dat dit juist is, hetgeen door [gedaagde 1] gemotiveerd is weersproken, valt niet in te zien wat een advies van [gedaagde 1] in 2002 nog aan de ontstane situatie had kunnen veranderen. Dit betekent dat er hoe dan ook geen enkel verband bestaat tussen de door [eiser] gestelde schade en enig handelen of nalaten van [gedaagde 1]. Hierbij is het volgende van belang.

4.8.1. De waardeoverdracht had in 2002 al plaatsgevonden en gesteld noch gebleken is dat dit kon worden teruggedraaid.

4.8.2. Ten aanzien van de pensioenopbouw is niet gesteld dat [bedrijf 2] de mogelijkheid bood om alsnog via een eindloonregeling pensioen op te bouwen. Gelet hierop valt niet in te zien dat er een verband bestaat tussen enig handelen of nalaten van [gedaagde 1] enerzijds en anderzijds de pensioenschade die [eiser] stelt te lijden doordat hij bij [bedrijf 2] pensioen heeft opgebouwd op basis van een beschikbare premieregeling in plaats van op basis van een eindloonregeling.

4.8.3. Tot slot is de rechtbank in dit kader van oordeel dat – anders dan [eiser] lijkt te betogen – de zorgplicht van een opvolgend assurantietussenpersoon om (kort gezegd) ten aanzien van een nieuwe klant te onderzoeken of de bestaande verzekeringen nog passend zijn, niet zover gaat dat op eigen initiatief ook dient te worden onderzocht of de klant mogelijk een vordering heeft op een derde als gevolg van een in het verleden gemaakte (beroeps)fout bij het aangaan van een verzekering.

4.9. Het voorgaande geldt des te meer voor [gedaagde 2], aangezien zij – uitgaande van de stellingen van [eiser] – pas in 2016 in beeld is gekomen.

Conclusie

4.10. [eiser] heeft de gestelde aansprakelijkheid van [gedaagden] gebaseerd op twee gronden, die allebei niet kunnen worden aangenomen. Dit betekent dat alle vorderingen van [eiser] moeten worden afgewezen. Bespreking van hetgeen partijen meer of anders hebben aangevoerd kan achterwege blijven, nu dit niet tot een ander oordeel kan leiden.

4.11. [eiser] is de partij die ongelijk krijgt en hij zal daarom in de proceskosten van [gedaagden] worden veroordeeld. Tot aan dit vonnis worden de proceskosten aan de zijde van zowel [gedaagde 1] als [gedaagde 2] als volgt vastgesteld:

- griffierecht	€	5.737,00	
- salaris advocaat	€	5.290,00	(2,00 punten × € 2.645,00) (vermeerderd met de verhoging zoals vermeld in de beslissing)
- nakosten	€	173,00	
Totaal	€	11.200,00	

4.12. De gevorderde wettelijke rente over de proceskosten wordt toegewezen zoals vermeld in de beslissing.

5 De beslissing

De rechtbank

5.1. wijst de vorderingen van [eiser] af,

5.2. veroordeelt [eiser] in de proceskosten van [gedaagde 1], tot dit vonnis vastgesteld op € 11.200,00, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW over dit bedrag met ingang van de vijftiende dag na betekening van deze uitspraak tot de dag van volledige betaling, met bepaling dat indien [eiser] niet tijdig aan de veroordelingen voldoet en het vonnis daarna wordt betekend, [eiser] € 90,00 extra moet betalen plus de kosten van betekening.

5.3. veroordeelt [eiser] in de proceskosten van [gedaagde 2], tot dit vonnis vastgesteld op € 11.200,00, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW over dit bedrag met ingang van de vijftiende dag na betekening van deze uitspraak tot de dag van volledige betaling, met bepaling dat indien [eiser] niet tijdig aan de veroordelingen voldoet en het vonnis daarna wordt betekend, [eiser] € 90,00 extra moet betalen plus de kosten van betekening,

5.4. verklaart dit vonnis voor wat betreft de proceskostenveroordelingen uitvoerbaar bij voorraad.

Noot

1. Deze zaak raakt aan de rechtsverhouding tussen een werknemer en een door zijn werkgever ingeschakelde pensioenadviseur, tevens zijnde een assurantietussenpersoon. De werknemer in kwestie betoogt dat hij in 2002, toen hij heeft gekozen voor een waardeoverdracht van bij een eerdere werkgever opgebouwde pensioenaanspraken, in een individueel adviesgesprek onjuist is geadviseerd door de pensioenadviseur die zijn toenmalige werkgever had ingehuurd. Volgens de werknemer heeft hij als gevolg daarvan pensioenschade geleden, waarbij de eerste component is de ongunstige gevolgen van de waardeoverdracht en de tweede component het feit dat hij aanvankelijk – tot 1 oktober 2000 – pensioen opbouwde in een eindloonregeling en later – vanaf 1 oktober 2000, bij de werkgever waar hij in dienst was toen hij opteede voor de waardeoverdracht – op basis van een beschikbare premieregeling.

2. In een geval waarbij de werkgever een pensioenadviseur inschakelt die (ook) een individueel adviesgesprek voert met de werknemer, bestaat er (in beginsel) niet een contractuele rechtsverhouding tussen de pensioenadviseur van de werkgever en de werknemer. Dat betekent echter niet dat de gedragingen van de pensioenadviseur van de werkgever in zijn verhouding tot de werknemer niet zijn genormeerd. In een arrest uit 2023 (ECLI:NL:HR:2023:428, PJ 2023/52) heeft de Hoge Raad, in een zaak die specifiek ging over de verhouding tussen een pensioenadviseur van de werkgever en een werknemer, geoordeeld dat zijn vaste jurisprudentie over overeenkomsten en derden op die verhouding van toepassing is. De Hoge Raad overwoog dat indien de belangen van een derde zo nauw zijn betrokken bij de behoorlijke uitvoering van een overeenkomst dat hij schade of ander nadeel kan lijden als een contractant in de uitvoering tekortschiet, de normen van hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt kunnen meebrengen dat de contractant zijn gedrag mede door die belangen dient te laten bepalen. Als dat laatste zo is, heeft de pensioenadviseur (die de contractuele wederpartij is van de werkgever) een zorgplicht tegenover de werknemer in acht te nemen. Een schending van die zorgplicht is in beginsel onrechtmatig ten opzichte van de werknemer.

3. In de onderhavige zaak loopt het voor de werknemer mis vanwege het ontbreken van een contractuele rechtsverhouding tussen hem en de toenmalige pensioenadviseur van zijn oud-werkgever. De werknemer betoogt dat de gedaagde partijen in deze procedure (beide assurantietussenpersonen), althans één van de gedaagde partijen, aansprakelijk is/zijn als gevolg van een contractsoverneming (artikel 6:159 lid 1 BW) in 2002, waarbij de met hem bestaande contractuele rechtsverhouding zou zijn overgedragen. De rechtbank verwerpt dat betoog, omdat niet is komen vast te staan dat er een contractuele rechtsverhouding was en deze dus ook niet kan zijn overgedragen.

4. De tweede aanvliegroute van de werknemer is gegrond op de stelling dat de gedaagde partijen, als opvolgend assurantietussenpersoon, aansprakelijk zijn omdat zij in 2002, toen zij de verzekeringsportefeuille van de voorgaande assurantietussenpersoon overgedragen kregen, hem er niet op hebben gewezen dat hij pensioenschade leed en dat deze opliep. De gedaagde partijen betwisten dat zij op enig moment assurantietussenpersoon van de werknemer zijn geworden. De rechtbank laat de beoordeling daarvan in het midden, omdat de vordering van de werknemer al op andere gronden strandt. De rechtbank oordeelt dat de zorgplicht van een redelijk handelend en redelijk bekwaam assurantietussenpersoon, ten aanzien van een nieuwe opdrachtgever, niet zover strekt dat deze als opdrachtnemer op eigen initiatief moet onderzoeken of de opdrachtgever mogelijk een vordering heeft op een derde als gevolg van een in het verleden gemaakt (beroeps)fout bij het aangaan van een verzekering. Dat oordeel van de rechtbank lijkt mij te passen binnen het kader dat de Hoge Raad in 2003 over de zorgplicht van een redelijk bekwaam en redelijk handelend assurantietussenpersoon heeft gegeven (ECLI:NL:HR:2003:AF0122). Dat houdt in dat het de taak is van de assurantiepersoon om te waken voor de belangen van de verzekeringnemers bij de tot zijn portefeuille behorende verzekeringen. Logischerwijs gaat het dan om de belangen van de verzekeringnemers die op dat moment – in de uitvoeringsfase van de overeenkomst van opdracht – spelen. Het signaleren van en attenderen op een eerdere fout kan zeker in het belang zijn van de verzekeringnemer, maar dat betekent niet dat in het geval dat de assurantietussenpersoon een dergelijk fout niet signaleert, hij ten opzichte van de verzekeringnemer in strijd handelt met de norm

van een redelijk bekwaam en redelijk handelend assurantietussenpersoon. Nog afgezien van de (vermeende) normschending, oordeelt de rechtbank dat geen sprake is van causaal verband tussen de door de werknemer gestelde normschending en de door hem gevorderde pensioenschade. De rechtbank acht daarvoor redengevend dat (i) de waardeoverdracht in 2002 voltooid was en niet ongedaan kon worden gemaakt en (ii) niet is gebleken dat de werknemer – in 2002 – bij zijn nieuwe werkgever nog pensioen in een eindloonregeling op had kunnen bouwen.

mr. C. Beltman